

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudkyň JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Kateřiny Šimáčkové v právní věci žalobce: **S. M.**, proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**, se sídlem Jeremenkova 40a, Olomouc, v řízení o kasačních stížnostech žalobce a ustanoveného advokáta žalobce Mgr. Lukáše Kouřila proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 5. 1. 2009, č. j. 38 Cad 2/2007 - 58,

takto:

I. Kasační stížnosti se zamítají.

II. Žalovanému se nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 5. 1. 2009, č. j. 38 Cad 2/2007 - 58, byl zástupcem žalobce pro řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 1. 2007, sp. zn. KÚOK/121980/2006/OSV - SP/7025/SD - 251, č. j. KUOK 171/2007, ustanoven Mgr. Lukáš Kouřil, advokát, se sídlem Kozinova 2, Šumperk.

Proti tomuto usnesení podal ustanovený zástupce Mgr. Lukáš Kouřil (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost. Stěžovatel uvádí, že žalobci byl jako zástupce v minulosti ustanoven již několikrát, a to usneseními Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 6. 2008, sp. zn. 23 C 35/2006, a ze dne 15. 5. 2008, sp. zn. 25 C 11/2007 a sp. zn. 25 C 10/2007, a usnesením Okresního soudu v Šumperku ze dne 18. 1. 2008, sp. zn. 8 C 282/2005, s tím, že následně pro nedůvěru žalobce v osobu ustanoveného advokáta, který měl dokonce žalobci v minulosti způsobit blíže neurčenou škodu, bylo jeho ustanovení ve všech uvedených věcech zrušeno, neboť za daných podmínek není možné právní služby

poskytovat. Z uvedeného důvodu ustanovený zástupce žádá, aby usnesení krajského soudu bylo zrušeno a žalobci byl případně ustanoven jiný zástupce.

V zákonné lhůtě rovněž podal žalobce kasační stížnost téměř nečitelného obsahu, v níž žádá zrušení usnesení krajského soudu pro porušení ust. § 35 odst. 6 s. ř. s., které blíže nespecifikuje. Žádá, aby mu byl soudem ustanoven „jeho“ advokát JUDr. Vít Vohánka.

Kasační stížnosti stěžovatelé opírají, jak lze dovodit z obsahu jejich podání, o důvod vymezený v ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Stěžovatelé proto navrhuji, aby Nejvyšší správní soud usnesení Krajského soudu v Ostravě zrušil.

Vyjádření žalovaného ke kasačním stížnostem nebylo podáno.

Nejvyšší správní soud napadené usnesení krajského soudu přezkoumal v souladu s ust. § 109 odst. 2, 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelé uplatnili ve svých kasačních stížnostech. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnosti nejsou důvodné.

O kasačních stížnostech Nejvyšší správní soud usoudil následovně:

Podle § 35 odst. 8 s. ř. s. může navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát. Smyslem tohoto ustanovení je poskytnutí faktické a odborně fundované ochrany práv osobě, která by jinak měla být osvobozena od soudních poplatků a u níž je takové ochrany třeba, neboť jen tak lze v kvalifikovaných případech (za splnění § 35 odst. 8 s. ř. s.) dostat zásadě rovnosti, jež se promítá v zákonem výslovně vyjádřené zásadě rovného postavení účastníků podle § 36 odst. 1 s. ř. s. Má-li být tímto ustanovením založeno konkrétní subjektivní právo stěžovatele na odborné zastoupení osobou s právníckým vzděláním v řízení před soudem, pak toto právo je toliko právem na zástupce, jímž může být i advokát, nikoli však právem na konkrétního zástupce, kterého osoba navrhuje ustanovení zástupce ve svém návrhu označuje.

V daném případě krajský soud své rozhodnutí odůvodnil tím, že byly splněny podmínky shora citovaného § 35 odst. 8 s. ř. s., a proto soud veden zejména zásadou procesní ekonomie rozhodl o ustanovení advokáta Mgr. Lukáše Kouřila, jež má sídlo v obvodu krajského soudu, a nikoliv stěžovatelem požadovaného JUDr. Víta Vohánku, advokáta, se sídlem v Praze. Na výše uvedeném závěru pak nemůže nic změnit ani skutečnost, že stěžovatel ke svému ustanovení zástupcem namítá, že byl žalobci jako zástupce v minulosti ustanoven již několikrát usneseními Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 6. 2008, sp. zn. 23 C 35/2006, a ze dne 15. 5. 2008, sp. zn. 25 C 11/2007 a sp. zn. 25 C 10/2007, a usnesením Okresního soudu v Šumperku ze dne 18. 1. 2008, sp. zn. 8 C 282/2005, a jeho ustanovení bylo ve všech uvedených věcech zrušeno, a proto za daných podmínek, kdy žalobce podle svých tvrzení nemá důvěru k osobě ustanoveného zástupce a dokonce mu v minulosti měla být podle jeho tvrzení způsobena blíže neurčená škoda tímto advokátem, není možné podle názoru stěžovatele právní služby poskytovat.

Předpokladem úspěšné kasační stížnosti je prokazatelné pochybení ze strany krajského soudu při posuzování žádosti žalobce o ustanovení zástupce pro řízení. V daném případě však nelze v tomto směru soudu cokoli vytknout. Soud není povinen preventivně zjišťovat, zda ustanovený advokát považuje narušení důvěry ze strany žalobce, jemuž byl v daném případě k jeho žádosti ustanoven, a to poté, kdy již dříve byl několikrát po svém ustanovení zástupcem následně zproštěn zastupování, za důvod, pro nějž není možno řádně poskytovat právní služby; takovouto povinnost soudu nelze dovodit.

Skutečnost tvrzená stěžovatelem v kasační stížnosti přitom soudu nebyla známa a nelze mu proto klást za vinu, že ji při svém rozhodování nezohlednil. Advokát je oprávněn odmítnout poskytnutí právních služeb jen z důvodů, které jsou taxativně uvedeny v § 18 až § 20 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění zákona č. 210/1999 Sb. Proto uvede-li v kasační stížnosti důvody jiné (zde narušení důvěry ze strany žalobce v jiných kauzách a následné zproštění zastupování, z čehož ustanovený advokát dovozuje, že za těchto podmínek není možno poskytovat právní služby v této dané věci), jsou tyto námitky námitkami nepřipustnými, a Nejvyšší správní soud k nim nemůže přihlídnout.

Nejvyšší správní soud uzavírá tak, že pokud by však ustanovenému advokátovi bránily objektivní důvody zastupovat žalobce, může požádat krajský soud o zproštění zastupování.

Dále Nejvyšší správní soud usoudil o kasační stížnosti stěžovatele takto: Ustanovil-li krajský soud stěžovateli zástupce z řad advokátů působících v obvodu tohoto krajského soudu, pak tento důvod nepovýšil nad žádné stěžovatelovo subjektivní právo ani nad žádný jeho právem chráněný zájem. Pokud jde o konkrétní náplň povinností, jež ustanovenému zástupci napadené usnesení přineslo, pak ta je závislá na aktuálních potřebách, jež po dobu trvání takového zastoupení vyplynou jak z přímých pokynů stěžovatele, tak ze strany soudu, přitom budou záviset na procesním vývoji sporu. U probíhajícího soudního sporu, kde je zástupce soudem ustanoven, probíhá komunikace právního zástupce se soudem zpravidla bezprostředně. Jde tu tedy zřetelně o průběžně vykonávanou činnost, k níž povinnost ustanoveného zástupce nastupuje často automaticky, bez dalšího výslovného pokynu ze strany zastoupeného či třetí osoby. Stěžovateli tento stav zajišťuje určitý stupeň právního komfortu, jehož se mu dostává prostřednictvím jistoty, že je správa jeho právních záležitostí v konkrétním soudním sporu trvale svěřena do rukou jeho zástupce. Za tohoto stavu, uváží-li soud, že v rámci zastoupení stěžovatele přichází v úvahu nahlížení do soudního spisu i do správního spisu, který se po dobu řízení před soudem nachází u tohoto soudu, možná následná procesní reakce ustanoveného zástupce vůči soudu, účast na jednání soudu apod., pak není řešením nelogickým ustanovit stěžovateli zástupce z obvodu soudu, který řízení vede. Jde zároveň o řešení, jež nenaráží na žádnou ze základních zásad, jichž je třeba při rozhodování o této otázce šetřit, a není v rozporu ani se žádným ustanovením procesního předpisu, kterým je řízení před krajským soudem ovládáno (s. ř. s.). Má-li tedy stěžovatel za to, že ustanovení advokáta Mgr. Lukáše Kouřila je nezákonné, případně že mu lze vytknout jakoukoli jinou nesprávnost, jež by se stěžovatele dotkla na jeho právech, Nejvyšší správní soud tomuto tvrzení nepřisvědčuje.

Ze všech shora uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že napadené usnesení netrpí vadou podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. a kasační stížnosti proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodné zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelé, kteří nebyli v řízení úspěšní, nemají právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému prokazatelně žádné náklady v souvislosti s řízením o kasační stížnosti nevznikly, Nejvyšší správní soud mu proto náhradu nákladů nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. listopadu 2009

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda

senátu